

Participium prézentu
Adverbia od adjektiv 3.
deklínace
Vybraná zájmena

9. Lekce a 10. lekce – výběr z hroznů

Participium prézentu

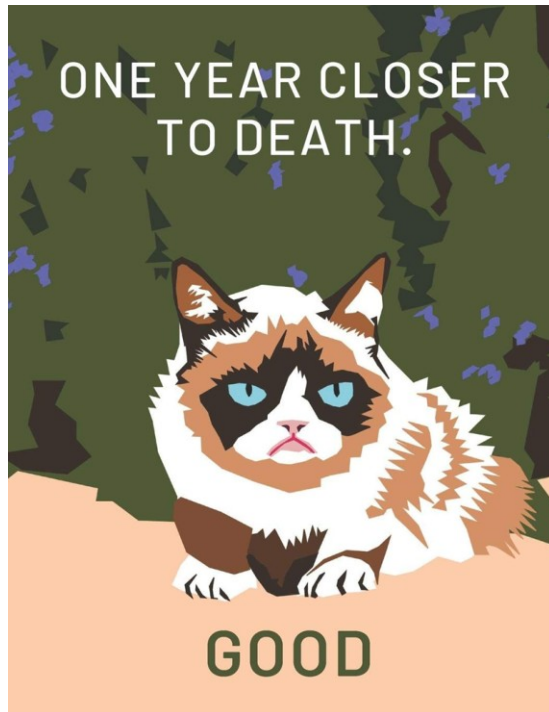
- tzv. jmenný tvar slovesný – skloňuje se podle 3. deklinace
- vyjadřuje děj aktivní a současný s dějem slovesa ve větě
- překlad nejčastěji slovesným adjektivem
- např. **laudāns** „chválící“
- další pády *laudantis* „chválícího“ atd.

Jak se tvoří?

	prézentní kmen	participium nom. sg.		participium gen. sg.
1. konjugace	laudā-	laudā-ns	chválící	lauda-nt-is
2. konjugace	monē-	monē-ns	napomínající	mone-nt-is
3. konjugace	leg-	leg-ē-ns	čtoucí	leg-e-nt-is
3. konjugace, typ capiō	capi-	capi-ē-ns	chytající	capi-e-nt-is
4. konjugace	audi-	audi-ē-ns	slyšící	audi-e-nt-is

Jak se skloňuje?

		m., f.	n.
sg.	nom.	laudā-ns	
	gen.	lauda-nt-is	
	dat.	lauda-nt-ī	
	ak.	lauda-nt-em	laudā-ns
	vok.	laudā-ns	
	abl.	lauda-nt-e	
pl.	nom.	lauda-nt-ēs	lauda-nt-ia
	gen.	laudant-ium	
	dat.	laudant-ibus	
	ak.	lauda-nt-ēs	lauda-nt-ia
	vok.	lauda-nt-ēs	lauda-nt-ia
	abl.	laudant-ibus	

Další možnosti překladu

- Do češtiny lze participium přítomného aktiva (např. *laudāns, antis*) přeložit:
 - **přídavným jménem slovesným**
 - chválící
 - **větou vztavnou**
 - (ten), který chválí/chválil/bude chválit
 - **přísluvečnou větou**
 - když chválí/chválil/bude chválit
 - **přechodníkem přítomným**
 - chvále, -íc, -íce
 - **souřadně spojenou hlavní větou**
 - (a) chválí/chválil/bude chválit

KOREKTOR # 169

Scénář: Vilém Koubek
Kresba: Jana „Yuffie“ Kilianová

Další možnosti překladu

- *Puer male cantāns monētur.*
 - Špatně zpívající chlapec je napomínán.
 - Chlapec, který špatně zpívá, je napomínán.
 - Když / protože / jestliže chlapec špatně zpívá, je napomínán.
 - Chlapec, špatně zpívá, je napomínán.
 - Chlapec špatně zpívá a je napomínán.

*Michael male
cantāns.*

Adverbia od adjektiv 3. deklinace

- Většinou se tvoří se přidáním koncovky **-iter** ke genitivnímu kmeni:

adjektivum	genitiv sg.	genitivní kmen	adverbium
Acer, -cris, -cre	Acr-is	Acr-	Acr-iter
Brevis, -e	Brev-is	Brev-	Brevi-iter
Felix, felicitas	Felic-is	felic	Felic-iter

- Adjektiva, jejichž kmen je zkončen na -nt-, tvoří adverbia pomocí koncovky **-er**:

adjektivum	genitiv sg.	genitivní kmen	adverbium
Sapiens, entis	Sapient-is	Sapient-	Sapient-er
Prudens, entis	Prudent-is	Prudent-	Prudent-er

Osobní zájmena, zvratné zájmeno

	Já	Ty	My	Vy	Zvratné zájmeno „se“
Nom.	ego	tu	nos	vos	-
Gen.	mei	tui	nostri (nás) nostrum (z nás)	vestri (vás) vestrum (z vás)	sui
Dat.	mihi	tibi	nobis	vobis	sibi
Ak.	me	te	nos	vos	se
Abl.	me	te	nobis	vobis	se

Přivlastňovací zájmena

- Skloňují se jako adjektiva 1. a 2. deklinace:
 - Meus, mea, meum (můj)
 - Tuus, tua, tuum (tvůj)
 - Suus, sua, suum (svůj)
 - Noster, nostra, nostrum (náš)
 - Vester, vestra, vestrum (váš)

New Year's Resolutions:

Conquer Earth, Nap more

Funny.com